

“El personatge Tirant de Martorell, valent i complex, tendre i enèrgic quan cal, conquistador i refinat, enamorat i temerós, es mostra fred i gens captivador a la pantalla, quasi com si no en fos el protagonista.”

Vicent Josep Escartí

Tirant: la pel·lícula

És de sobres conegut que *Tirant lo Blanc* és una gran novel·la. Se li han atribuït grans virtuts i de vegades elogis arriscats. De “moderna” la qualificà Dámaso Alonso i de “total” Vargas Llosa. Va ser un espill de prínceps i un manual de cavallers i de donzelles. El seu èxit a les terres de parla catalana prou que es veu corroborat per les dues edicions de València (1490) i de Barcelona (1497). Traduïda aviat a l’italià i al castellà (al segle XVI), es va reeditar a Venècia fins i tot a començament del segle XVII, i va conèixer l’honor d’una versió al francès, al segle XVIII. En cada temps, Tirant, el cavaller i el llibre, suscità la curiositat d’unes determinades societats: la Corona d’Aragó somniava la conquesta de Constantinoble i la conversió i el domini del nord d’Àfrica, com també la Castella del XVI, ja immersa en conquestes molt més llunyanes; Itàlia segurament va ser captivada per les exquisitats cortesanes que demostren Tirant, Carmesina i la resta dels personatges que transiten per la novel·la de Martorell; i

el món del galanteig divuitesc, potser, buscava en el passat models de comportament, models ideals que hi esdevenien referència. Al segle XIX, la redescoberta del *Tirant* –en la llengua pròpia– i la seua difusió a àmbit més popular des de les acaballes del XX, ens parlen de la Renaixença i de l’estat de les autonomies i la recuperació de la nostra llengua.

Per això, possiblement, ens hauríem de demanar què ha impulsat Vicente Aranda a fixar-se en *Tirant*. Vull pensar que el desig d’un director de cinema que vol enfrontar-se amb un clàssic. Però això comportava tants perills que la cosa es fa difícil de copsar. D’entrada s’ha de dir que adaptar un text com el del *Tirant* és ben difícil. Tan difícil com adaptar qualsevol altre text clàssic. I convertir-lo en pel·lícula encara ho deu ser més. Per tant, el meu reconeixement inicial per l’esforç i l’atreviment del director que és, alhora, el guionista. Ara bé: la novel·la és molt superiorment millor que el resultat cinematogràfic que ens ha ofert. Aquest Tirant es veu despullat

dels valors de la cavalleria medieval i de l'amor cortès, i es redueix a poc més que les intrigues de l'alcova de Carmesina, de sa mare i de la resta de dames de la cort. Ni enganxa per la història amorosa –el Tirant de la pantalla no se sap molt bé si està enamorat o pateix una depressió contínua en tots i cadascun dels moments de la seua vida–, ni per la història política que es transllueix al rerefons de tot. A les escenes de batalles es nota tantíssim la falta de recursos –unes imatges a ralenti que pretenen donar sensació de grans moviments– com la mancança de figurants –el soroll és excessiu, per a la gent que podem comptar amb poc més que els dits de les dues mans–. Fins i tot, podem veure, per exemple, gent morta per fletxes que no ha disparat mai ningú. Però no només: la cort imperial de Constantinoble fa l'efecte que era molt reduïda, fins en els grans esdeveniments, i la ciutat capital de l'imperi Grec es pot veure claríssimament dibuixada per ordinador, com un fons poc creïble. Els interiors –esglésies italianes i un castell andalús– estan més aconseguits, i també el vestuari. Però res més. Els actors fa la impressió que sovint “declamen” unes frases més o menys lapidàries que han perdut la gràcia de l'original del valencià Martorell, passant de ser diàlegs atrevits a histriòniques i artificials xerrameques provinents de retalls forçats del llibre.

L'inici del *Tirant* d'Aranda és tot just on havia de ser: a l'escena en què Tirant descobreix Carmesina. Martorell explica que al cap de la cambra hi havia 170 donzelles, acompanyant l'emperadriu en el seu dol. La precisió de Martorell és im-

pressionant i dóna una dimensió fantàstica a un escenari com aquest. Res d'això no ha quedat a la pantalla. A favor, però, una Victoria Abril més creïble, la resta de les actrius femenines que animen la pel·lícula i alguns enquadraments de la càmera que evidencien la influència dels gravats de Manuel Boix. El personatge Tirant de Martorell, valent i complex, tendre i enèrgic quan cal, conquistador i refinat, enamorat i temerós, es mostra fred i gens captivador a la pantalla, quasi com si no en fos el protagonista.

“Aquesta pel·lícula farà més per difondre el nostre heroi literari que la millor edició crítica del món”

Com evident experiència mostra, *Tirant* encara és millor llegit que vist. Aranda ha seleccionat uns quants fragments del *Tirant* –de la part a l'imperi Grec– i els ha adaptat i filmat. Però crec que, malauradament, no hi ha reeixit. Un *Tirant* –personatge– sense passat, amb un present esquitat a la pantalla i sense futur –ni arriba a vibrar ni fa emocionar l'espectador–. I tot això ho dic sent ben conscient que aquesta pel·lícula farà més per difondre el nostre heroi literari que la millor edició crítica del món, i això, també, té un elevadíssim mèrit que cal reconèixer al director i a l'equip que ha portat avant aquesta producció.

L'Ajuntament de Pego, amb la finalitat de promoure les arts plàstiques, convoca el

XXX CERTAMEN NACIONAL DE PINTURA VILA DE PEGO 2006

BASES

- I. Hi poden concórrer tots els artistes que ho desitgen de qualsevol nacionalitat.
- II. Aquest premi admet totes les obres d'artistes les quals no hagen estat premiades en cap altre certamen. Hauran de ser úniques i originals, el tema de les quals, matèria i tècnica de realització seran lliures. Les obres aniran muntades bé amb motllura o suport sòlid, sense enquadre ni vidre (substituir per metacrilat). Cada artista podrà presentar fins a dues obres. S'aconsella que no superen les mesures de 200 cm.
- III. A l'anvers de cada obra presentada vindrà fixat el cos núm. 3A (3B) del fullet d'inscripció. El cos núm. 1 i el núm. 2 hauran de remetre's degudament complimentats, amb una fotocòpia del D.N.I. i una fotografia del/s quadre/s, amb el mateix quadre/s. Després l'organització remetrà a l'autor el cos núm. 2, com a justificant de la recepció de l'obra.

Hom atorgarà un PRIMER PREMI de 6.000 euros i el/s ACCÈSSIT/S que el jurat considere d'interès, la dotació per als quals és de 3.000 euros a repartir segons la valoració que l'autor indique en la documentació de l'obra. De l'import dels premis ha de practicar-se la preceptiva retenció sobre el I.R.P.F. El jurat podrà declarar el premi ex aequo, o deixar-lo sense adjudicar. El lliurament dels premis es farà en un acte públic durant el

mes de juny que oportunament s'anunciarà. El premi haurà de ser retirat pel mateix autor.

El termini de presentació d'obres finalitzarà el dia 29 d'abril de 2006, a les 13 hores.

Les obres hauran de ser presentades personalment o remeses per agència de transports, ports pagats. Les obres viatjaran per cura de l'autor. Les senyes que figuraran en la part exterior dels embalatges dels quadres seran:

XXX CERTAMEN NACIONAL DE PINTURA VILA DE PEGO 2006

CASA DE CULTURA

C/ Sant Domènec, 5. 03780 Pego

Horari: Matins de 10 h a 13 h. Vesprada de 17 h a 20 h.

Telèfon: 96 557 28 01. Fax: 96 557 25 83

Correu electrònic: museuspego@telefonica.net

IV. El jurat estarà format per destacades personalitats de l'art i la crítica, nomenades lliurement per l'Ajuntament. Estarà presidit per l'alcalde o regidor en qui delegue. La resolució del jurat serà inapel·lable.

V. Les obres seleccionades estaran exposades des del 16 de juny, fins al 2 de juliol en el Centre d'Exposicions Museu d'Art, Cr/ Hospital 3. Les obres es remetran als autors pel mateix procediment que foren rebudes. Les admeses es remetran en els dies següents a la clausura de l'exposició. La data màxima per a retirar les obres és fins al 30 de setembre de 2006, prèvia concertació telefònica amb la Casa de Cultura, i presentació del co-

responent rebut (cos núm. 2).

L'Ajuntament no es responsabilitza dels possibles desperfectes ocasionats amb motiu de la tramesa de les obres, així com el risc de robatori, incendi o altra circumstància que tinguera lloc mentre les obres estiguen en el seu poder. En cas de no retirar-se en el termini establert, les obres s'entendran donades a l'Ajuntament, que podrà destruir-les o arxivar-les.

IX. L'obra premiada quedarà en propietat de l'Ajuntament i passarà a formar part de la col·lecció del Museu d'Art Contemporani de Pego. L'Ajuntament es reserva tots els drets de reproducció de les obres premiades.

X. En cas de dubte, el jurat es reserva la facultat d'interpretar les bases i de prendre iniciatives no regulades en les bases, sempre en benefici del Certamen.

XI. El fet de participar en el XXX CERTAMEN NACIONAL DE PINTURA VILA DE PEGO 2006, representa la total acceptació de les presents bases i les decisions del jurat.

Pego, gener 2006

